

Landskap: Småland Upptecknat av: Walter Welin
 Härad: Adress:
 Söken: KAIMAR Berättat av: Sadelmakare Nyblom
 Uppteckningsår: 1941 Född år 1862 i Kölby

LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

Hornas.	s. 1.
Vårfrudagen.	s. 2.
Ljuständningsfesten.	s. 3.
Släckning.	s. 3.
Gesällernas nöjen.	s. 4.
Hur firades dessa fester?	s. 5.
Gesällernas arbetsförhållanden.	s. 6.
Majstång.	s. 7.
Förutspå framtiden.	s. 7.

ACC. N:R M. 8083: 1.

Landskap: Småland ..... Upptecknat av: Walter Welin
Härad: ..... Adress: Sadelmakare
Söcken: KALMAR ..... Berättat av: Nyblom
Uppteckningsår: 1941 ..... Född år 1862 i: Kölby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Hornas.

-Att de lade horn i sängen har jag inte speciellt hört talas om, men det är inte alls otroligt. Jag vet t.ex. att de brukade lägga ä r t e r i sängen, de satte dit v a t t e n f a t och allt möjligt sådant där, som på ett eller annat sätt kunde bereda den som kröp ned en överraskning.

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR. M. 8083:2.

Landskap: Småland Upptecknat av: Walter Welin
Härad: Adress: Sadelmakare
Söcken: KALMAR Berättat av: Nyblom
Uppteckningsår: 1941 Född år 1862 i Kølby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

✓ Vårfrudagen.

-Till barnen skulle de vuxna då lägga nå'tt gott, som de skulle ha när de vaknade. På landet skulle de alltid göra rent i ladugården, och var det en bonde som de inte tyckte om, så bar de in all gödseln vårfrunatten.

f. v. b. K. D.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N.R.

No 8083:3

Landskap: Småland Upptecknat av: Walter Welin
 Härad: Adress: Sadelmakare
 Socken: KALMAR Berättat av: Nyblom
 Uppteckningsår: 1941 Född år 1862 i Kølby

LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

Ljuständningsfesten.

-Vi hade inget speciellt namn på festen, men gesällerna firade den alltid den 1 oktober. Då tändes ljus i verkstaden, men den dagen arbetade vi inte alls. Då hade vi fest. Det hade åtminstone skomakare, sadelmakare, snickare, svarvare och många flera yrkesmän.

Släckning.

-Den 25 mars skulle man släcka, och den dagen arbetade vi heller inte. Då hade vi också fest. Jag har varit med om "ljuständning" och "släckning" som vi brukade säga på minst tre olika håll/=platser/. I Borgholm hade vi dessa fester hos sadelmakare Gustafsson. Vi var där fyra gesäller och den 25 mars och den 1 oktober bjöd visoss ~~msjälvan~~ på fest. Jag har också varit med om detsamma i Sundsvall hos sadelmakare Billberg. Där var vi inte mindre än nio gesäller, och slutligen har jag också varit med om det i Stockholm hos sadelmakare ~~agnusson~~ på Götgatan. Där var vi fem gesäller. Hur de hade det ordnat här i Kalmar vet jag inte, eftersom jag ju då var på andra håll/=platser/. När jag var i Sundsvall hade vi år 1886, i Stockholm var jag 1897 och i Borgholm var jag ett par gånger 1883 och 1884.

f. v. l. K. &

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. Mo 8083:4

Landskap: Småland ..... Upptecknat av: Walter Welin .....
Härad: ..... Adress: Sadelmakare .....
Söken: KAIMAR ..... Berättat av: Nyblom .....
Uppteckningsår: 1941 ..... Född år 1862 i Kølby .....

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Gesällernas nöjen.

-När jag var i Sundsvall var vi varje måndag i Selångs-
parken. På den tiden var det så ordnat inom hantverket,
att man aldrig behövde arbeta om måndagarna. Det var
mycket sällsynt att någon arbetade en måndag. På den tiden
var man med om många "äventyr" och upptåg. I Borgholm
hade en gång bokhållarna i en stor affär ställt till
med fest. Det fick vi gesäller veta och naturligtvis
beslöt vi oss för att konkurrera med knoddarna. Vi lade
till 15 kronor var, en väldig summa på den tiden, och
hyrde ett rum på hotellet, där bodbiträdena skulle samlas.
Vi fick en musikkår med oss, och när kvällen kom, tog vi
triumfernade alla flickorna ifrån bokhållarna. Vi hade
sadelmakare Gustafssons orkester. Det var nämligen han
som ledde godtemplarnas orkester, och de följde villigt med
på äventyret. Scenen utspelades på Hotell Victoria. Men
det hela var ett gott skämt, helt i den tidens gesällanda.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M 8083:5

Landskap: Småland

Upptecknat av: Walter Welin

Härad:

Adress:

Sadelmakare

Söken: KALMAR

Berättat av: Nyblom

Uppteckningsår: 1941

Född år 1862 i Kölby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIVHur firades dessa fester?

-När vi hade ljusständning och släckning, så var det alltid litet festligt. Vi åt och drack, vi spelade kort och hade musik på handklaver. Mästaren bjöd aldrig. Han var inte ens med! Det var som vi skramlade ihop själva. Vi hade kaffe, starkvaror, smörgåsar och mat. Dessa fester hade vi alltid för oss själva, antingen i verkstadslokalen eller på ett rum ute i staden. Det hände ibland att vi samlades på ett hotellrum.

Det var bara gesällerna som fick vara med, inte lärpojkar utom om det var en lärpojke som var utlärd och skulle bli gesäll. Då kunde han få vara med. Här i Kalmar har jag aldrig arbetat som gesäll och har därför inga erfarenheter.

Själv har jag haft den seden, att jag inte börjat tända förrän den 1 oktober. Då först har jag börjat arbeta vid lyse, men när jag rest omkring på bondgårdarna har jag ju ibland varit tvungen att tända litet tidigare.

På många håll firades inte alls dessa fester. I Nybro hos sadelmakare Petter Dahlgren förekom de inte alls, och i Ljungby hos Olsson hade vi heller ingen fest.

f. v. f. K. S.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 8083:6.

Landskap: ..... Småland ..... Upptecknat av: Walter Welin .....
Härad: ..... Adress: ..... Sadelmakare .....
Söken: ..... KALMAR ..... Berättat av: Nyblom .....
Uppteckningsår: ..... 1941 ..... Född år 1862 i Kölbby .....

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Gesällernas arbetsförhållanden.

-Vi gesäller började arbetet kl. 5 eller 6 på morgonen och höll på till 10 eller 11 när vi arbetade riktigt. Det var att hålla på allt efter som det var bråttom med arbetet. På landet steg bönderna upp och höstade kl. 2 och högg ved eller skar hackelse till klockan 9 à 10 på kvällen, så vi hade det inte värre än andra. De fick lägga törebloss i spisen för att lysa sig med. Vi hantverkare hade en liten blecklampa med en veke i. Vi fick betalt för vad vi gjorde. Vi fick 3 kronor för en utdragssoffa eller "lusask" som vi kallade dem. Tio kronor i veckan var en ordinär förtjänst. Men då var en krona lika mycket värd som tio nu. Vi hade i n t e maten eller logi hos någon av de mästare som jag talat om.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

№ 8083:7.

Landskap: Småland

Upptecknat av: Walter Welin

Härad:

Adress:

Sadelmakare

Söcken: KALMAR

Berättat av:

Nyblom

Uppteckningsår: 1941

Född år 1862 i Kölby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

hade de på Ängö och på Stensö.

✓ Majstång

✓ Förutspå framtiden.

-Vid julafton när de ätit gick de gamla ut och tittade in genom fönstret, och såg de då någon som satt utan huvud, så skulle den dö under året. Men jag har aldrig fäst mig vid sådant skrock.

Skriv endast på denna sida!